

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 52 ฉบับที่ 16 : 30 เมษายน 2564

Volume 52 Number 16: April 30, 2021

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Division of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

บุญเชิด กลัดพ่วง, ประภาศรี สามใจ, วชิรี บุญศรี, นิตยาภรณ์ ไชยแสน, กิรณา เทวอักษร, สิริยาภรณ์ บุญลาด, ทวีพงศ์ เทรยา, ปาจารย์ อักษรนิตย, อภิญา นิรมิตสันติพงศ์

ทีมตระหนักรู้อสถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 16 ระหว่างวันที่ 18-24 เมษายน 2564 ทีมตระหนักรู้อสถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคอาหารเป็นพิษ จังหวัดตรัง พบผู้ป่วยอาหารเป็นพิษ จากการรับประทานเห็ด จำนวน 5 ราย ในครอบครัวเดียวกัน ขณะป่วยอยู่ที่ 2 บ้านหัวหิน ตำบลบ่อหิน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ประกอบด้วย พ่อ (อายุ 38 ปี) แม่ (อายุ 35 ปี) ตา (อายุ 71 ปี) และ ลูก 2 คน (อายุ 1 ปีและ 2 ปี ตามลำดับ) เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลสิเกา จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2564 เวลาประมาณ 10.29 น. ด้วยอาการถ่ายเหลว ปวดมวนท้อง คลื่นไส้ อาเจียน อ่อนเพลีย แพทย์ประเมินอาการเบื้องต้นค่อนข้างรุนแรง จึงส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลตรัง แต่เนื่องจากเด็กทั้งสองรายมีอาการรุนแรงมากกว่ารายอื่น ๆ แพทย์จึงส่งต่ออีกครั้ง ไปรักษาที่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สอบถามประวัติการรับประทานอาหาร พบว่า ผู้ป่วยทั้ง 5 ราย ได้รับประทานอาหารชนิดเดียวกัน คือ เมนูผัดเห็ดไข่ไก่ ซึ่งเป็นมื้อกลางวันของวันที่ 18 เมษายน 2564 โดยสมาชิกในครอบครัวได้ไป

เก็บเห็ดเพื่อมาประกอบอาหารเอง เห็ดไข่ไก่เป็นเห็ดที่ชาวบ้านในชุมชนนิยมนำมาผัดน้ำมันหอย หรือแกงเลียง ซึ่งมักจะงอกขึ้นมาบริเวณใต้ต้นกอ มีลักษณะคล้าย ๆ ไข่แดงของไข่ไก่ และอีกแบบจะมีสีขาว กลม ๆ ซึ่งบางลักษณะนี้จะเรียกว่าเห็ดดอก และบริเวณที่เห็ดงอกจะมีลักษณะคล้าย ๆ กันอีกหลายชนิด ขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนโรคเพิ่มเติม

สิ่งที่ดำเนินการ สื่อสารความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์ ห้ามไม่ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าไปเก็บเห็ดในแหล่งเดียวกันกับผู้ป่วย หรือเก็บเห็ดที่มีลักษณะคล้ายเห็ดไข่ไก่มารับประทาน

2. เหตุการณ์จมน้ำเสียชีวิต จังหวัดกาฬสินธุ์ วันที่ 21 เมษายน 2564 เวลาประมาณ 17.00 น. พบผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำ จำนวน 3 ราย มีความสัมพันธ์กันในเครือญาติ ประกอบด้วย ยาย อายุ 66 ปี และหลาน 2 คน (หลานชาย อายุ 8 ปี และหลานสาว อายุ 8 ปี) จมน้ำบริเวณสะพานข้ามคลองชลประทาน บ้านนาตา

◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 16 ระหว่างวันที่ 18-24 เมษายน 2564	229
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 16 ระหว่างวันที่ 18-24 เมษายน 2564	231

หมู่ที่ 5 ตำบลเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สาเหตุเนื่องจาก ยายพาหลานไปเลี้ยงวัว จากนั้นยายได้ให้หลานทั้งสองคน ไป อาบน้ำเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรก บริเวณคลองชลประทานหรือคลอง ฮีโร่ โดยยายได้ใช้เชือกผูกไว้กับตัวเองเพื่อป้องกันการจมน้ำ คาดว่า ตอนเกิดเหตุเมื่อเห็นหลานกำลังจะจมน้ำ ยายได้กระโดดลงไปช่วย แต่เนื่องจากยายมีอายุมาก อีกทั้งยังมีเชือกผูกติดไว้กับตัว ทำให้ไม่มีแรงมากพอที่จะช่วยเหลือได้ จึงจมน้ำเสียชีวิตพร้อมกันทั้งหมด

สิ่งที่ดำเนินการ สร้างความตระหนักแก่ชุมชน ในการ ป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่ง น้ำในชุมชน

3. การประเมินความเสี่ยงของโรคอาหารเป็นพิษจากการ รับประทานเห็ดพิษ จากข้อมูลเฝ้าระวังโรคในปี พ.ศ. 2563 สถานการณ์ผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ดพิษ พบผู้ป่วย 3,170 ราย จาก 52 จังหวัด อัตราส่วนเพศชายต่อเพศ หญิง เท่ากับ 1 : 1.88 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อายุมากกว่า 65 ปี (ร้อยละ 26.50) 45-54 ปี (ร้อยละ 21.99) และ 55-64 ปี (ร้อยละ 21.58) ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 12.85 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคเหนือ (1.55) ภาคใต้ (0.93) และภาคกลาง (0.29) ตามลำดับ และในปี พ.ศ. 2564 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-18 เมษายน 2564 พบผู้ป่วยทั้งสิ้น 38 ราย จาก 16 จังหวัด อัตราป่วย 0.06 ต่อ ประชากรแสนคน อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1 : 2.80 กลุ่ม อายุที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อายุ มากกว่า 65 ปี (ร้อยละ 21.05) รองลงมา กลุ่มอายุ 55-64 ปี (ร้อยละ 18.42) และ 35-44 ปี (ร้อยละ 18.42) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราป่วยสูงสุด คือ 0.11 ต่อประชากรแสนคน ภาคกลาง (0.04) ภาคใต้ (0.03) และ ภาคเหนือ (0.02) ตามลำดับ

โรคอาหารเป็นพิษจากเห็ดพบได้ตลอดปี โดยมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นในฤดูฝน และเนื่องจากช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่จะเริ่มเข้า

ฤดูฝน ซึ่งในช่วงฤดูฝนจะสามารถพบเห็ดได้หลากหลายชนิดใน หลายพื้นที่ของประเทศไทย อีกทั้งประชาชนยังนิยมรับประทานเห็ด ที่เก็บได้ในป่า จึงมีโอกาสที่จะรับประทานเห็ดที่มีพิษ กลุ่มเสี่ยง ส่วนใหญ่ คือ กลุ่มวัยทำงานและผู้สูงอายุ อาชีพรับจ้าง และเกษตรกร ดังนั้นช่วงก่อนถึงฤดูฝนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์และสร้างความรู้ความตระหนักให้ประชาชนให้เข้าถึงข้อมูล และเกิดความตระหนักในการเลือกรับประทานเห็ดที่ไม่มีพิษ ตลอดจนสังเกตอาการตัวเองและคนใกล้ชิด หลังจากรับประทาน เห็ด หากมีอาการต้องได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่ถูกต้อง เพื่อ ลดการดูดซึมของสารพิษและนำส่งโรงพยาบาลทันที

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H9N2 ในคน ประเทศจีน

จีนแผ่นดินใหญ่ องค์การอนามัยโลก (WHO) รายงานการ ติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ A (H9N2) ในคน เพิ่มเติมอีก 2 ราย รายที่ 1 เป็นเด็กชายอายุ 10 ปี จากเมือง Sanming มณฑลฝูเจี้ยน รายที่ 2 เป็นเด็กหญิง อายุ 2 ปี จากเมือง Shiyan มณฑลหูเป่ย์ ผู้ป่วยทั้งสองรายมีอาการเล็กน้อยและหายเป็นปกติแล้ว จนถึง ปัจจุบันยังไม่มีรายงานเป็นกลุ่มก้อนในครอบครัว

ปี พ.ศ. 2564 จนถึงปัจจุบันมีรายงานผู้ป่วยไข้หวัดนกสาย พันธุ์ A (H9N2) ในภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตกจำนวน 12 ราย โดย ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 มีรายงานผู้ติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ A (H9N2) ในภูมิภาคแปซิฟิกตะวันตก จำนวน 53 ราย ส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง ศูนย์คุ้มครองสุขภาพของฮ่องกง (CHP) รายงานข้อมูลไข้หวัดนกสายพันธุ์ A (H9N2) ในคน ผู้ป่วย เป็นเด็กชายอายุ 3 ปี ได้รับรายงานเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2564 ผู้ติดเชื้อไข้หวัดนก H9N2 ส่วนใหญ่มีอาการเล็กน้อยและไม่มี หลักฐานการแพร่เชื้อจากคนสู่คน ไวรัสไข้หวัดนกชนิด A (H9N2) ทำให้เกิดโรคในสัตว์ปีก พื้นที่บางส่วนของแอฟริกา เอเชีย และ ตะวันออกกลาง ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีประวัติสัมผัสเชื้อจากการสัมผัส สัตว์ปีกที่ติดเชื้อหรือสภาพแวดล้อมที่ปนเปื้อนการติดเชื้อ

เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2564 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประเมินความเสี่ยงของการติดเชื้อไข้หวัดนก พบว่า ขณะนี้ใน ภาพรวมความเสี่ยงต่อสาธารณสุขในการติดต่อระหว่างสัตว์และคน ของไวรัสเหล่านี้ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง และมีโอกาสที่คนจะติดเชื้อ ไวรัสนี้จากสัตว์ได้แต่อยู่ในระดับต่ำ

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาศ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
องอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์จักรรัฐ พิทยาวงศ์อานนท์

บรรณาธิการวิชาการ : นายแพทย์จักรรัฐ พิทยาวงศ์อานนท์

กองบรรณาธิการ

คณะทำงานด้านบรรณาธิการ กองระบาดวิทยา

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สุขุมภูริรัตน์ ศศิธร มาแอดิยน พิชรี ตรีหมอก